

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΙΩΣΗΦ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΟΥ

ΟΣΙΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΨΥΧΩΦΕΛΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΑ 4

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	5
Εἰσαγωγὴ.....	9
‘Ο “Οσιος Διονύσιος (πρώην Καυσοκαλυβίτης)	15
‘Ο Ήγούμενος Βαρνάβας	21
‘Ο Γέρων Καλλίνικος.....	27
‘Ο εὐλαβέστατος Διονύσιος ὁ νεώτερος.....	31
Οἱ κατὰ σάρκα ἀδελφοὶ Γέροντες Παΐσιος καὶ Δαμασκηνὸς.....	37
Οἱ κατὰ σάρκα ἀδελφοὶ Γέροντες Μακάριος καὶ Θεοδόσιος	45
‘Ο Ιερομόναχος καὶ πνευματικὸς Κυπριανὸς.....	51
‘Ο Γέρων Κύριλλος Κατουνακιώτης	67
‘Ιστορικά τινα στοιχεῖα περὶ τῆς Ιερᾶς Μονῆς Σταυροβουνίου	71
‘Ο Ἐπίσκοπος Λακεδαιμονίας Θεοφάνης	73
‘Ο Γέρων Γεράσιμος	79
“Ἐτερος Γέρων Γεράσιμος.....	81
‘Ο Γέρων” Ανθίμος.....	83
‘Ο Γέρων Γαβριὴλ	85
‘Ο Γέρων’ Αγαθάγγελος.....	87
‘Ο Γέρων’ Αρτέμιος	89
‘Ο Γέρων’ Αβέρκιος	93
‘Ο Γέρων Μελχισεδὲκ	99
‘Ο Γέρων’ Ιωσήφ	103
‘Ο’ Αρχιμανδρίτης’ Ιωακεὶμ Σπετσιέρης	109
‘Ο Γέρων Βησσαρίων	123
Οἱ Γεροντες Συμεὼν καὶ Παρθένιος	125
‘Ο Γέρων Εὐστάθιος.....	131
‘Ο Γέρων’ Ελπίδιος	137
‘Ο Γέρων Θεοφύλακτος.....	147
’Επίλογος	159

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Εἶναι σύνηθες ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας νὰ ἀναδεικνύωνται κατὰ περιόδους ἀθληταὶ, οἵτινες διέβησαν ἀπὸ τὴν ματαιότητα τοῦ φθαρτοῦ τούτου κόσμου εἰς τὴν ἄφθαρτον μακαριότητα τῆς αἰωνίου ζωῆς, ὡς τέκνα φωτός, ὡς υἱοὶ τοῦ Θεοῦ κατὰ χάριν.

Ἄγωνισθέντες «τὸν καλὸν ἀγῶνα» καὶ ἄραντες τὸν Σταυρόν των ἐπὶ τῆς γῆς, ἐτελειώθησαν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι, γενόμενοι φῶς τοῖς ἐν σκότει, παραδείγματα πρὸς μίμησιν εἰς πάντα πιστόν.

Ἐτήρησάν μετὰ πόθου τὰς θείας ἐντολάς, ἔκαθάρισαν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς ρύπου «σαρκὸς καὶ πνεύματος», διελθόντες ἐκ τῆς παρὰ φύσιν εἰς τὴν κατὰ φύσιν ζωὴν, καὶ διὰ τῆς ἐνοικήσεως τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἐν αὐτοῖς, ἀνῆλθον εἰς τὴν ὑπὲρ φύσιν κατάστασιν.

Ἐπτώχευσαν ἔκουσίως τῷ πνεύματι, ἐγένοντο προεῖς διὰ τοῦ πένθους, ἔκυριευσεν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἡ ἐλεημοσύνη, «ἡ θυγάτηρ τοῦ οὐρανίου Βασιλέως», ὁ δόποις χάριν αὐτῆς «ἐκένωσεν ἑαυτόν, λαβὼν δούλου μօρφὴν» δι’ ἡμᾶς καὶ «διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν». Ἐγένοντο εἰρηνοποιοί, διότι ἐντὸς αὐτῶν κατώκησεν «ὁ Χριστός, ἡ εἰρήνη ἡμῶν». Ἐλάλησεν εἰς

τὰς καθαρὰς αὐτῶν καρδίας ἥ χάρις τοῦ Πνεύματος, καὶ εἶδον τὸν Θεόν, ὅσον ἐφικτὸν ἀνθρώποις· ὡνειδίσθησαν, ἐδιώχθησαν ὑπὸ δρατῶν καὶ ἀοράτων ἔχθρῶν, καὶ ἴδοὺ ἄγαλλονται νῦν ἐν οὐρανοῖς, ἀπολαμβάνοντες τοὺς μισθοὺς τῶν καμάτων αὐτῶν.

Ἐχομεν τὴν χαρὰν νὰ παραδώσωμεν εἰς τὸν ἥγαπημένον τοῦ Κυρίου λαόν, τὸ τέταρτον βιβλίον τῆς ὑφῆς ἡμῶν ἐγκαινιασθείσης ἐκδοτικῆς σειρᾶς «Ψυχωφελῆ Βατοπαιδινά», συγγραφὲν ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Γέροντος Ἰωσῆφ μοναχοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον «*‘Οσίων Μορφῶν Ἀναμνήσεις*».

Εἰς τὸ παρὸν βιβλίον περιέχονται δι’ ὀλίγων αἱ βιογραφίαι ἐναρέτων μοναχῶν, ὁσίων μορφῶν, μερικοὺς ἐκ τῶν ὅποιων ἐγνώρισεν ὁ σεβαστὸς ἡμῶν Γέρων κατὰ τὴν πλέον τοῦ ἡμίσεως αἰῶνος μοναχικὴν αὐτοῦ ζωήν.

Εἴναι πράγματι εὐχάριστον καὶ ὡφέλιμον ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον σήμερον τὸ παρὸν πόνημα, διότι παρουσιάζει τὴν ἐνάρετον βιοτὴν ἀνδρῶν, οὐχὶ «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ» ἀλλὰ εἰς τοὺς δυσκόλους σημερινοὺς καιρούς, ἐντὸς της καθολικῆς συγχύσεως τοῦ συγχρόνου κόσμου.

Αποδεικνύεται διὰ τῶν βιογραφουμένων γερόντων (τῶν ὅποιων τινὲς εἴναι τόσον ἐγγύς, ὥστε καὶ ἡμεῖς οἱ νεώτεροι νὰ γνωρίσωμεν αὐτοὺς προσωπικῶς) ὅτι εἴναι ἐφικτὴ καὶ εἰς τὸν ἡμέτερον καιρὸν ἥ ἀπόκτησις τοῦ ἄγιασμοῦ, καὶ δύναται ὅποιος ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ

καὶ σύγχρονα πρότυπα πρὸς μίμησιν διὰ μίαν ὑψηλοτέραν καὶ τελειοτέραν ἐν Χριστῷ ζωὴν.

Εὐχόμεθα ταπεινῶς ἢ παροῦσα Βατοπαιιδινὴ ἔκδοσις, νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν πνευματικὴν ἀναβάθμισιν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ πρὸς δόξαν τῆς ἀγιωτάτης Αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἥτις πάντοτε ἀναδεικνύει ἡγιασμένας καὶ ὁσίας μορφάς.

"Ἐγραφον ἐν τῇ Θεοτοκοκρατουμένῃ

‘Ιερᾶ Μεγίστῃ Μονῇ Βατοπαιιδίου

τῇ 25ῃ Μαρτίου 1995

ἔορτῇ τοῦ θείου Εὐαγγελισμοῦ

τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου

‘Ο Καθηγούμενος τῆς ‘Ι.Μ.Μ. Βατοπαιιδίου

Ἄρχιμ. Ἐφραὶμ

καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

‘Ο Γέρων Διονύσιος

Ο Καθηγούμενος Βαρνάβας

Ο ΓΕΡΩΝ ΜΕΛΧΙΣΕΔΕΚ

Εἰς τὴν Σκήτιν αὐτὴν ἐτελειώθη ὁ σιακῶς καὶ ὁ μα-
κάριος Μελχισεδέκ, ἄνδρας ἀγωνιστὴς καὶ πλήρης
θείου φόβου καὶ πίστεως. Ὁ εὐλαβέστατος αὐτὸς γέ-
ρων ἦτο κεκοσμημένος μὲ τὴν χάριν τῆς Ἱερωσύνης,
τὴν ὅποιαν ἐτίμησε μὲ τὴν καθαρωτάτην καὶ ἀκριβῆ
ζωὴν του. Ἰδιαιτέρως ὅμως ἡγωνίζετο εἰς τὴν νηστεί-
αν καὶ τὸ πένθος τὰ ὅποῖα ἐκράτει ἀδιαλείπτως. Γνω-
ρίζων ὅτι ἡ μόνωσις καὶ ἡ ἡσυχία εἶναι ἀπαραίτητα
στοιχεῖα τοῦ πένθους καὶ τοῦ κλαυθοῦ, προσεπάθει
πάντοτε νὰ κάθηται εἰς ἀπόμερα καὶ ἄγνωστα μέρη,
ὅστε νὰ ἀποφεύγῃ τὰς ἀσκόπους ἐπαφὰς καὶ τοὺς
μετεωρισμούς. Ἐγνώριζεν ἐκ πείρας ὅτι ἡ φιλοπονία
εἶναι πηγὴ τῆς χάριτος, καὶ δὲν ἀφίστατο ἀπὸ κόπους
καὶ ὑστερήσεις κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν παλαιῶν μας
πατέρων, οἱ ὅποιοι ἦρον ἀδιαλείπτως τὸν σταυρὸν
τοῦ Χριστοῦ μας.

Ἐνεδύετο δι' ἐλαφρῶν ἴματίων ἐν καιρῷ Χειμῶνος, πρᾶγμα σχεδὸν ὑπὲρ φύσιν διὰ τὸ ἀθωνικὸν κλῖμα· ὅσοι δὲ εἶχον παρησίαν τὸν ἥρωτῶν: «Διατί, γέροντα, κάθεσαι μὲ αὐτὰ τὰ ὄλιγα ἐνδύματα καὶ κρυώνεις; ». Ἐκεῖνος μετὰ συστολῆς τοὺς ἀπεκρίνετο: «Τίνα κάμω, πατέρες μου; Ἄν δὲν κοπιάσουμε, πῶς θὰ ἀμειφθοῦμε; Νά, κάθομαι ἔτσι, ὅπως μὲ βλέπετε καὶ ὅταν κοπιάσω καὶ κουραστῶ, μοῦ ἔρχεται πένθος, καὶ

τότε κλαίω ἐνθυμούμενος τὶς ἄμαρτίες μου».

‘Ο δσιώτατος αὐτὸς γέρων κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἐφεσον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· ἐγεννήθη τὸ 1875 καὶ ἔγινε μοναχὸς (ρασοευχή) τὸ 1907 εἰς τὴν Παλαιστίνην. Ἐκεῖ ἔλαβε τὴν ἰερωσύνην καὶ ἡγωνίζετο πάρα πολὺ εἰς τὴν νηστείαν καὶ μάλιστα εἰς τὴν τελείαν ἀσιτείαν. Ὁ π. Ἰωακεὶμ Σπετσιέρης διηγεῖτο ὅτι ὁ γέρων αὐτὸς ἀπεφάσισε κάποτε, εἰς τὴν Ἱεριχὼ κατὰ τὸ 1929, νὰ νηστεύσῃ τεσσαρακονθήμερον, καὶ ὅταν τὸν συνήντησεν ὁ π. Ἰωακεὶμ εἶχε νῆστις 33 ἡμέρας, χωρὶς νὰ γευθῇ ἀπολύτως τίποτε. Τὰ συνηθέστερα μέρη εἰς τὰ ὅποῖα ἦσκεῖτο εἰς τὴν Παλαιστίνην, πάντοτε σιωπῶν καὶ προσευχόμενος, ἥσαν ἡ ἔρημος τῶν Καστελλίων, ἡ ὅποια εἶναι ἐντελῶς ἀπαραμύθητος καὶ ξηρὰ καὶ τὰ πέριξ τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης. Εἰς τὸ Ἀγιον Ὅρος καὶ συγκεκριμένως εἰς τὴν Σκήτιν μας ἦλθε τὸ 1933 καὶ ἔμενε εἰς μικρὰν καλύβην εἰς ἔρημητήριον δυτικῶς τοῦ Πύργου, πλησίον τῆς θαλάσσης, χωρὶς καμμίαν παρακλησιν. Δὲν ἔμενεν ὅμως συνεχῶς εἰς αὐτήν, ἀλλ’ ἀνεκάλυψεν εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη τοῦ δάσους, εἰς τὸν παρακείμενον χείμαρρον, μικρὸν καὶ χαμηλὸν σπήλαιον, ὃπου κατέφευγε συχνάκις, ἀφοῦ προηγουμένως τὸ διεμόρφωσε διὰ νὰ δύναται νὰ εἰσέρχηται, διότι ἦτο πολὺ στενὸν καὶ χαμηλόν.

Αὐτὸ τὸ σπήλαιον, ἐγὼ προσωπικῶς τὸ ἐγνώρισα διότι κάποτε ἐκάθησα εἰς τὴν μικράν του καλύβην καὶ τὸ ἐπεσκεπτόμην τὸ Θέρος δι' ἡσυχίαν. Ἐθαύμασα ὅμως τὴν φιλοπονίαν τοῦ γέροντος καὶ τὴν φλόγαν τοῦ θείου ζήλου, ἡ ὅποια ἐπυρρόλει τὴν ἄγιαν του ψυχήν, ἐφ' ὅσον ἦδύνατο νὰ κάθεται εἰς τόσον ἀνθυγιεινὸν καὶ ἀκατάλληλον λόγῳ τῆς ὑγρασίας μέρος. Ὑπῆρχε

μάλιστα ἐκεῖ ἐν παλαιὸν καὶ τετριμμένον ἐπιτραχήλιον, τὸ δόποῖον συνήθιζε νὰ ἐνδύηται. Ὁταν ἥρχετο εἰς τὰς συνάξεις καὶ τὰς ἀκολουθίας μετὰ τῶν ἄλλων πατέρων ἵστατο πάντοτε ὅπισω μόνος χωρὶς στασίδιον καὶ μόνον ἐκράτει βακτηρίαν ἐκ ξύλου διὰ νὰ στηρίζηται, ἐπειδὴ ἦτο πλέον γέρων. Ἡ δίαιτά του συνήθως ἦτο παξιμάδιον, τὸ δόποῖον ἐλάμβανε ἀπὸ τὰς Μονάς, αἱ δόποιαι παλαιότερον συνήθιζον νὰ διανέμουν εἰς τοὺς ἀσκητάς. Ὡς μᾶς ἔλεγε δὲ, τὸ ἐξύγιζε, ὥστε νὰ τρώγῃ μόνον 60 δράμια, δηλαδὴ 185 γραμμάρια ἡμερησίως. Ἔως τότε δὲν εἶχε λάβει ἀκόμη τὸ Μέγα Σχῆμα τῶν Μοναχῶν· ὅταν δὲ τὸ ἔλαβε, γέρων ἥδη τὸ 1937, ἀπεχώρησε κατὰ τὴν συνήθειάν του διὰ νὰ ἡσυχάσῃ, καὶ διήνυσε δεκαεπτὰ ἡμέρας μὲ μόνην τροφήν, ἕνα πρόσφορον.

Κάποτε εἰς μίαν σύναξιν τὸν ἥρωτησαν οἱ γέροντες περὶ ἐνὸς θέματος καὶ μετὰ κόπου τοὺς εἶπε ταπεινῶς: «Ἐγώ, πατέρες μου, εἴμαι πολὺ βραδὺς εἰς τὴν διάνοιαν καὶ ἂν δὲν περάσῃ μία ἑβδομάδα δὲν μπορῶ νὰ ἀποκριθῶ». Οὕτω δι' αὐτῆς τῆς ἀποκρίσεως ἐξεπαίδευσε καὶ τῶν λοιπῶν πατέρων τὴν προπέτειαν καὶ ἀπέδειξε καὶ τὴν ἴδιαν του μετριοφροσύνην. Ὁ φιλοπονότατος αὐτὸς γέρων τὸ ἔτος κατὰ τὸ δόποῖον ἔλαβε τὸ Μέγα Σχῆμα ἐτελείωσε καὶ τὴν ἐπίγειον παροικίαν του εἰς τὴν καλύβην τῆς Υπαπαντῆς, παραπλεύρως τῆς Πηγῆς τοῦ Ἱακώβου. Εἶχε τέλος ὁσιακόν, καὶ ὡς ἐνθυμοῦνται οἱ ἐκεῖ εὑρεθέντες πατέρες, εὐωδίαζε τὸ ἀσκητικόν του σῶμα ἕως τῆς ταφῆς του.